

นวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีร์ขันธุ์

Innovative Academic Management for Excellence of School under The
Secondary Educational Service Area Office Prachuap Khiri Khan

อารีรัตน์ กว้างขวาง

Areerat Gwangkwang

ครู โรงเรียนบางสะพาน

Teacher, Bang Saphan School

E-mail: aareerat.1414@gmail.com

Received 21-07-2024; Revised 28-08-2024; Accepted 30-08-2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีร์ขันธุ์ (2) เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีร์ขันธุ์ และ (3) เพื่อประเมินนวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีร์ขันธุ์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จากประชากรจำนวน 870 คน ซึ่งแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างนวัตกรรม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนี PNImodified วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า (1) สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นต่อด้านการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด (2) นวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีร์ขันธุ์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 18 แนวทาง และ (3) การประเมินนวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีร์ขันธุ์มีผลการประเมินสถิติด้านความถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นไปได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ การบริหารสถานศึกษา ความเป็นเลิศทางวิชาการ

Abstract

This research article aims to : (1) explore the current and desirable state of academic management of School under The Secondary Educational Service Area Office Prachuap KhiriKhan. (2) create the innovation for academic management of School under The Secondary Educational Service Area Office Prachuap Khiri Khan. (3) to assessment the innovation inacademic of School under The Secondary Educational Service Area Office Prachuap Khiri Khan. This study applied is a quantitative research. The population of 870 people, divided into sample groups, including administrators and teachers, 274 people. The research instruments and data gathering method were the questionnaires, the evaluation form to testify the feasibility as well as the appropriateness of the innovation, and the expert conversation. The data were analyzed by frequency, percentage, standard deviation, $PNI_{modified}$ and qualitative data were analyzed by content analysis. The results revealed that (1) academic management level of the current condition, was at high level, the overall desirable conditions were the highest level and the curriculum development needs was prioritized. (2) Innovative Academic Management for Excellence of School under The Secondary Educational Service Area Office Prachuap Khiri Khan, comprises four components and twenty-four guidelines. (3) The results of the assessment of innovation in academic management for achieving excellence of School under The Secondary Educational Service Area Office Prachuap Khiri Khan by connoisseurship, Propriety Standards at the highest level and Accuracy Standards at the highest level.

Keywords: Academic Administration; Educational institution administration; Academic Excellence

บทนำ

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของโลกมีความก้าวหน้าและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระบบสังคม องค์การธุรกิจ และบุคคลทุกสาขาอาชีพ ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในสภาวะแบบนี้สังคมไทยควรมีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน (สุคนธ์สินธุพานนท์, 2558) การศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพัฒนาคนตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อ พัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไปการศึกษาของประเทศไทยต้องเรียนรู้และปรับตัว ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การบริหารการศึกษาหากเรามองเห็นโอกาสที่ผู้อื่นมองข้ามและมองข้ามอุปสรรคที่ผู้อื่นมองเห็นมีการเตรียมพร้อมเปิดรับปรับตัวรับมุมมองสำหรับรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จะทำให้ผู้บริหารสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการศึกษาเกิดการ

พัฒนาอย่างก้าวกระโดดและส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สุริพงษ์ ตันติยานนท์, 2558)

นอกจากนี้ การบริหารการศึกษาเป็นการปฏิบัติงานขององค์การที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายและเพื่อความอยู่รอดขององค์การ โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งการบริการการศึกษาจะมุ่งพัฒนาคนในสังคมและประเทศชาติให้มีคุณภาพ ทั้งนี้หากสถานศึกษามีความสามารถที่จะบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพเกิดประสิทธิผลได้ย่อมส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติได้ด้วย การบริหารการศึกษาจึงเป็นกระบวนการสร้างองค์ความรู้ เพื่อที่จะนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาใช้ แก้ปัญหาหรือพัฒนาการบริหารการศึกษาและนำไปสู่การพัฒนาการบริหารการศึกษาต่อไป โดยหนึ่งในการบริหารการศึกษาที่สำคัญคือการบริหารวิชาการ (เอื้ออังกูร ชำนาญ, 2564) การบริหารวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน งานวิชาการจึงถือเป็นงานหลักของโรงเรียนที่ ต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก สอดคล้องกับ เอื้ออังกูร ชำนาญ, 2564) ที่กล่าวว่างานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน เป็นภารกิจหลักที่จะนำไปสู่การปฏิบัติเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ รวมทั้งการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนเป็นหลัก

นอกจากนี้งานวิชาการเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาการศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีกระบวนการที่จะช่วยในการดำเนินงานของโรงเรียน และไม่ว่าสังคมจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร งานวิชาการก็จะขับเคลื่อนไปและพัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้กระบวนการเรียนการสอนได้ตอบสนอง ความต้องการของนักเรียนได้เป็นอย่างดีสามารถตอบคำถามของสังคมได้ในทุกๆ ด้าน ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดของงานวิชาการในโรงเรียนจะเป็นตัวจักรสำคัญยิ่งที่จะสร้างเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพ มาตรฐาน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข (เอื้ออังกูร ชำนาญ, 2564) นอกจากนี้ข้อมูลรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test) ปีการศึกษา 2563 ของนักเรียนในมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 และ มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ที่มีผลการสอบในวิชาหลักทั้งคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์มีเป้าประสงค์ที่สำคัญพัฒนาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาด้านกล่าวยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้ทัดเทียมกับนานาชาติจากสภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและความสำคัญของการบริหาร วิชาการ รวมถึงปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าการบริหารวิชาการเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา จำเป็นจะต้องเร่งรัดพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ จึงเป็นมูลเหตุจูงใจสำคัญที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุง และส่งเสริมการพัฒนาการบริหารวิชาการผู้บริหารโรงเรียนให้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ และเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารทั้งในส่วนของโรงเรียนสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์และเขต อื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อประเมินนวัตกรรมนวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา

การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดและการดำเนินงานทุกอย่างของผู้บริหาร โรงเรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการพัฒนาการเรียนเรียนรู้ให้เกิดผลดีกับผู้เรียนและให้ครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่ง การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษานวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา ซึ่งได้จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิชาการ งานวิจัยและแนวคิดของนักวิชาการ ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบข่ายการบริหารวิชาการออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัดผลประเมินผล และ 4) การนิเทศการศึกษา (ชุนวัฒน์ ปุงบางกระดี, 2565); (ธนัญญา คุณสุข, 2565); (นุชเรศ คาคิบุญ, 2564); (วราพร สิ้นศิริ, 2564); (เอื้ออังกูร ชำนาญ, 2564); (คิพร ละครเพชร, 2562); (สุภชชา โพธิ์เงิน, 2562)

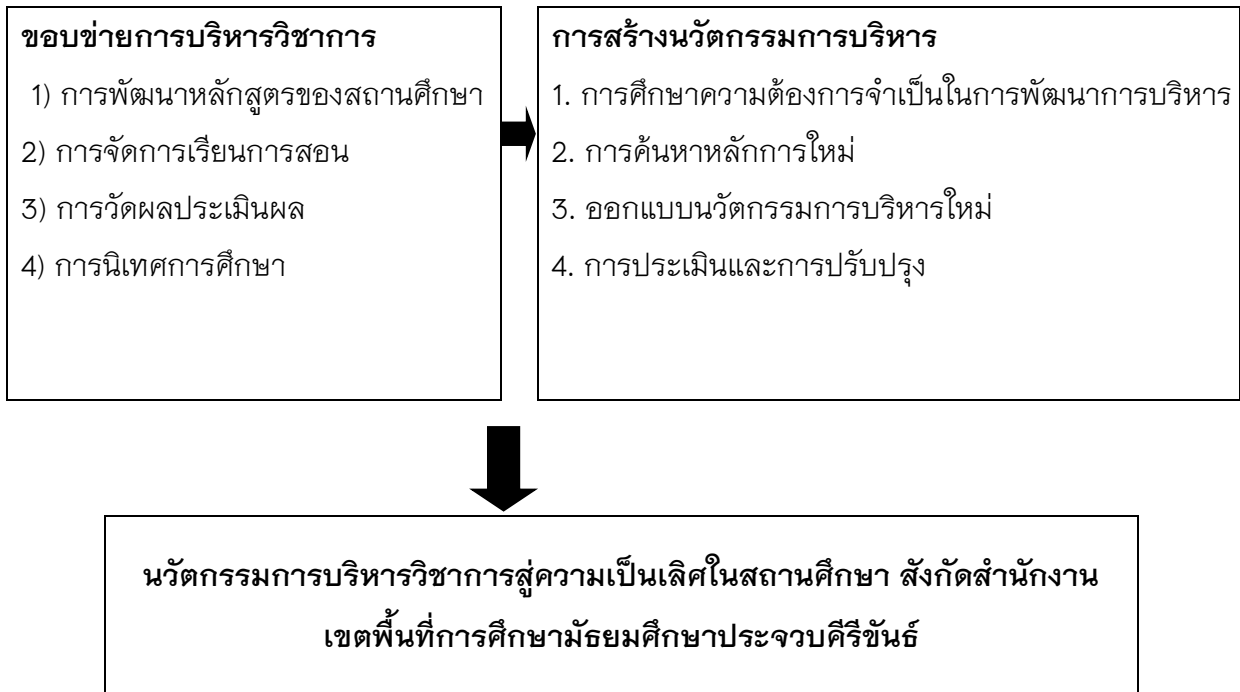
นวัตกรรมการบริหารโรงเรียน หมายถึง รูปแบบ วิธีการหรือกระบวนการใหม่ที่ส่งเสริมการบริหารวิชาการของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยผู้วิจัยได้นำหลักการพัฒนานวัตกรรมของฮามेल (Hamel, 2006) มาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์และนำมาเข้าสู่กระบวนการวิจัย ดังนี้ 1) ศึกษาความต้องการ

จำเป็นในการพัฒนาการบริหาร 2) การค้นหาหลักการใหม่ 3) ออกแบบการบริหารใหม่ และ 4) การประเมินและปรับปรุงนวัตกรรม

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับชั้น หมายถึง สถานศึกษาที่จะการเรียนการสอน ตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตั้งอยู่ใน อำเภอเมือง ประจวบคีรีขันธ์ อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน อำเภอบางสะพานน้อย อำเภอกุยบุรี อำเภอปราณบุรี อำเภอหัวหิน และอำเภอสามร้อยยอด ประกอบไปด้วย 19 โรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับชั้นนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารวิชาการออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัดผลประเมินผล และ 4) การนิเทศการศึกษา และศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดการสร้างนวัตกรรมการบริหาร ประกอบด้วย การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร การค้นหาหลักการใหม่ ออกแบบนวัตกรรมการบริหารใหม่ และการประเมินและการปรับปรุง เพื่อนำไปสู่ นวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับชั้น โดยกำหนดกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

นวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เป็นการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานทั้งปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 274 คน และการจัดทำสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งในการวิจัย ครั้งนี้ แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความจำเป็นของการบริหารวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 870 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน และครูผู้สอน จำนวน 845 คน โดยคำนวณตัวอย่างตามวิธีของของยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 274 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 การบริหารวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ตามแนวคิดความเป็นเลิศในสถานศึกษา โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับ

2.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน และด้านการนิเทศ

2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน และด้านการนิเทศการศึกษา

3. การสร้างแบบสอบถามและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ศึกษา ค้นคว้าและวิเคราะห์แนวคิด หลักการ ทฤษฎีของนวัตกรรมการบริหารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการโรงเรียนเพื่อรวบรวมข้อมูลมาสร้างข้อคำถาม

3.2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยผู้วิจัยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการตรวจสอบแก้ไข

3.3 ปรับปรุงแก้ไขและนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา และด้านการจัดการศึกษา โดยวิธีตรวจสอบด้วยความตรง

เชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และความชัดเจนของภาษาที่ใช้โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item – Objective Congruence: IOC) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC = 0.50

3.4 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม รวมทั้งสิ้น 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Co-efficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.993

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำส่งแจกแบบสอบถามให้กับผู้บริหารและครูโรงเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาด้วยตนเอง

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

5.2 การวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อพัฒนานวัตกรรมการใช้เทคนิคการคำนวณหาค่าดัชนี Modified Priority Need Index (PNI modified)

ระยะที่ 2 ร่างนวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์

1. จัดทำร่างนวัตกรรมนวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์

2. ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษาความครอบคลุมเชิงวิชาการ และข้อคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. ประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เพื่อดูความถูกต้อง และความเป็นไปได้เบื้องต้นจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และข้อคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข

ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 ท่าน ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมบริหารงานวิชาการ

2. เครื่องมือที่ใช้การประเมิน เป็นแบบประเมินนวัตกรรมการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) และมาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) โดยแบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. วิธีรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำส่งแบบประเมินทางออนไลน์ที่สร้างจาก Google form ไปยังอีเมลล์ของกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 ท่าน

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

4.1 เชงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

4.2 เชงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความจำเป็นของการบริหารวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับ

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาวัตกรรมการบริหารวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับ

การบริหารวิชาการ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจำระดับ	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่พึงประสงค์ (I)		ความจำเป็น (PNI)	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1.ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.244	0.733	4.572	0.495	0.077	1
2.ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.284	0.619	4.606	0.489	0.075	2
3.ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	4.243	0.631	4.557	0.497	0.074	3
4.ด้านการนิเทศ	4.240	0.646	4.548	0.498	0.073	4
รวม	4.253	0.659	4.571	0.495	0.075	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.253$, S.D. = 0.659) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.571$, S.D. = 0.495) และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับ ด้านการพัฒนาหลักสูตร เป็นลำดับที่ 1 ($PNI_{modified} = 0.77$) ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นลำดับที่ 2 ($PNI_{modified} = 0.75$) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน เป็นลำดับที่ 3 ($PNI_{modified} = 0.74$) และด้านการนิเทศ เป็นลำดับที่ 4 ($PNI_{modified} = 0.73$)

ระยะที่ 2 ผลการสร้างร่างวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับ พบว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 18 แนวทาง

ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการบริหารวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการบริหารวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับมัธยมศึกษา

นวัตกรรมการบริหารวิชาการ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจำระดับมัธยมศึกษา	ความถูกต้อง			ความเป็นไปได้		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.35	0.63	มาก	4.43	0.65	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.40	0.61	มาก	4.44	0.64	มาก
3. ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	4.13	0.73	มาก	4.30	0.65	มาก
4. ด้านการนิเทศ	4.35	0.70	มาก	4.35	0.62	มาก
รวม	4.33	0.65	มาก	4.39	0.64	มาก

จากตารางที่ 2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับมัธยมศึกษา พบว่า มีผลการประเมินด้านความ ด้านความถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.65) และด้านความเป็นไปได้โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.64)

อภิปรายผลการวิจัย

นวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับมัธยมศึกษา มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความจำเป็นของการบริหารวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับมัธยมศึกษา

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับมัธยมศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.253$, S.D. = 0.659) ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยเฉพาะมาตรฐานด้านผู้เรียน เกณฑ์การประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียนมีตัวบ่งชี้ที่เป็นงานวิชาการเกือบทุกตัวบ่งชี้ ซึ่งต้องให้ความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการโดยตรง อีกประการหนึ่งคือ ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กร รวมถึงบุคลากรการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับมัธยมศึกษา ให้ความสำคัญกับคุณภาพของนักเรียนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งนำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และการนิเทศเพื่อให้นักเรียนในสถานศึกษามีคุณภาพ มีความรู้และมีทักษะที่

จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทำให้การบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของนวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับมัธยมศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.571$, S.D. 0.495) ทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับมัธยมศึกษาให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาโรงเรียน และมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นไปตามกลยุทธ์ของแผนปฏิบัติการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2566 เช่น กลยุทธ์ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และกลยุทธ์ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ที่ว่าด้วยเรื่องการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การประเมินผล และการนิเทศการศึกษา

1.3 ความต้องการจำเป็นการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร เป็นลำดับที่ 1 ($PN_{I\text{modified}} = 0.77$) ด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นลำดับที่ 2 ($PN_{I\text{modified}} = 0.75$) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน เป็นลำดับที่ 3 ($PN_{I\text{modified}} = 0.74$) ด้านการนิเทศ เป็นลำดับที่ 4 ($PN_{I\text{modified}} = 0.73$) ทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับมัธยมศึกษาให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาโรงเรียนร่วมกัน โดยมีแนวคิดการบริหารวิชาการที่เป็นเลิศที่ต้องเน้นการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมและเทคโนโลยีโดยการสนับสนุนกระบวนการการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเป็นประสิทธิภาพสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนและเป็นที่ยอมรับในสังคมของวันนี้และอนาคต

2. ร่างนวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 18 แนวทาง ได้แก่

2.1 การพัฒนาหลักสูตรสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 6 แนวทาง คือ 1) การจัดทำหลักสูตร ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และสังคมในปัจจุบัน 2) การกำกับติดตามและประเมินความสำเร็จของจัดทำหลักสูตร 3) การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร 4) การประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้นักเรียน ผู้ปกครองชุมชน ทราบอย่างต่อเนื่อง 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาหลักสูตร และ 6) การสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญในการจัดทำหลักสูตร

2.2 การจัดการเรียนการสอนสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 5 แนวทาง คือ 1) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน 3) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน 4) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และ 5) การอบรมทักษะการการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน

2.3 การวัดผลประเมินผลการเรียน ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ 1) ประเมินผลจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง 2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกำกับติดตามการใช้เครื่องมือการวัดผลและประเมินผลและ 3) มีเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดที่ชัดเจน

2.4 การนิเทศการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 4 แนวทาง ได้แก่ 1) การจัดทำแผนและการดำเนินการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) การดำเนินการนิเทศในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา 3) การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับกลุ่ม และระดับโรงเรียน และ 4) การนำผลที่ได้จากการนิเทศไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

3. ผลการประเมินวัดกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน มีผลการประเมิน ด้านความด้านความถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.65) และ ด้านความเป็นไปได้โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.64) ทั้งนี้เนื่องจากนวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผ่านกระบวนการศึกษา และการวิเคราะห์เอกสารเชิงวิชาการ (Documentary Study) การตรวจสอบด้วยความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item – Objective Congruence: IOC) ซึ่งกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการประเมินผลทั้งหมด ได้มาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมการบริหารงานวิชาการ โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือ และแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้นวัตกรรมการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ ที่มีความถูกต้องและมีความเป็นไปได้ ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อนำสู่การปฏิบัติได้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษานวัตกรรมใดที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานวิชาการ ในสถานศึกษามากที่สุด

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมที่เหมาะสมตามขนาดขนาดของโรงเรียน เพื่อทราบนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

ชุนวัฒน์ ปุบบางกระตี, สุกัญญา แซ่มซ้อย, และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. (2565). แนวปฏิบัติที่ดีของการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดการประเมินแบบร่วมมือและเป้าหมายของสะเต็มศึกษา. *วารสารศึกษา ศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 45(3), หน้า 51–78.

- ธนัญญา คุณสุข. (2565). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วรภาพร ลินศิริ. (2564). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์. *Journal of Humanities and Social Sciences, Rajabruk University*, 7 (3), หน้า 129–146.
- คิวนพร ละหารเพชร. (2562). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2558). การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคโนโลยีปริทัศน์.
- สุภัชชา โพธิ์เงิน. (2562). นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุริพงษ์ ตันติยานนท์. (2558). มองเห็นโอกาสที่คนอื่นมองข้าม มองข้ามอุปสรรคที่คนอื่นมองเห็น. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- เอื้ออังกูร ชำนาญ. (2564). แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. *Journal of MCU Nakhondhat*, 8(8), pp. 90–104.
- Hamel, G. (2006). The why, what, and how of management innovation. *Harvard business review*, 84(2), p. 72.